

آئین نامه تاسیس درمانگاه تخصصی دیابت

فصل اول) تعاریف :

ماده ۱- درمانگاه تخصصی دیابت که در این آیین نامه به اختصار «درمانگاه» ذکر می‌شود به موسسه‌ای اطلاق می‌گردد که طبق مقررات جهت ارائه خدمات موردنیاز پیشگیری، مراقبت و توانبخشی بیماریهای متابولیک منجمله دیابت از طریق آموزش و مداخله به صورت روزانه و در دو نوبت کاری صبح و عصر با هدف کنترل و مراقبت مستمر از بیماران و افراد در معرض خطر ابتلا به دیابت پس از اخذ پروانه‌های قانونی از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تاسیس می‌گردد.

در ضمن، در این آیین نامه به منظور اختصار به وزارت بهداشت، درمان و آموزش و پزشکی «وزارت متبوع» به دانشگاه یا دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی «دانشگاه/دانشکده» به کمیسیون امور پزشکی ماده ۲۰ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، دارویی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ (با اصلاحات بعدی) «کمیسیون قانونی» و به پروانه‌های تاسیس و مسئول فنی «پروانه‌های قانونی» گفته خواهد شد.

تبصره ۱- این درمانگاه به دلیل ارتباط موضوع موظف است علاوه بر بیماران دیابتی نسبت به کنترل، مراقبت و ارائه خدمات مشاوره‌ای و آموزشی به بیماران مبتلا به فشارخون بالا، چربی خون بالا و چاقی نیز اقدام نماید.

تبصره ۲ - حداقل اعضای متقاضی برای تاسیس این درمانگاه ۵ نفر خواهد بود که بایستی نصف بعلاوه یک آنها از شاغلان حرف پزشکی (از مقطع فوق دیپلم به بالا) و بقیه از سایر افراد حقیقی یا حقوقی می‌توانند باشند.

تبصره ۳ - دو سوم سهامداران درمانگاه بایستی از فارغ التحصیلان گروه پزشکی و پیراپزشکی باشند. ضمناً هر فرد می‌تواند حداکثر در دو موسسه سهامدار باشد.

فصل دوم) کارکنان فنی :

ماده ۲- خدمات مذکور در ماده یک در این درمانگاه به صورت گروهی انجام می‌شود و اعضای گروه شامل افراد ذیل می‌باشد :

۱- فوق تخصص بیماریهای غدد و متابولیسم یا متخصص داخلی (حداقل یک نفر)

۲- پزشک عمومی (حداقل دو نفر)

۳- کارشناس پرستاری (حداقل یک نفر)

۴- کارشناس تغذیه (حداقل یک نفر)

۵- مشاورین تخصصی برحسب نیاز از جمله متخصصین قلب و عروق، چشم، کلیه و مجاری ادراری، اعصاب داخلی، روانپزشکی و ...

تبصره ۱ - پزشک عمومی مذکور در بند ۲ می‌بایستی دوره‌های کوتاه مدت مصوب مرکز مدیریت بیماریها را گذرانده و گواهی مربوط را اخذ نماید. (طبق ضوابط مرکز مدیریت بیماریها)

تبصره ۲ - وجود کارکنان فنی مندرج در بند ۱ تا ۴ ماده ۲ در درمانگاه الزامی بوده ولی در شهرهایی که فاقد متخصص داخلی یا فوق تخصص غدد متابولیسم باشند صرفاً مشارکت اعضاء بند ۲ و ۳ و ۴ کفایت می‌نماید.
تبصره ۳- اشتغال پزشکان فاقد پروانه مطب معتبر در درمانگاه غیرقانونی می‌باشد.

تبصره ۴- رعایت فعالیت حداکثر ۲ نوبت کاری برای کلیه پزشکان (عمومی و متخصص) و کادر پیراپزشکی که در کلیه مراکز درمانی فعالیت می‌کنند الزامی است و مجوز فعالیت همزمان نیز داده نمی‌شود.
تبصره ۵- اعضای هیئت علمی تمام وقت جغرافیایی دانشگاه‌ها نمی‌توانند در بیمارستانهای خصوصی، درمانگاهها، مراکز، ... غیرسازمانی خود فعالیت نمایند.

تبصره ۶- پزشکانی که در درمانگاه فعالیت می‌نمایند (مسئول فنی و پزشک همکار) در همان نوبت کاری نمی‌توانند در مرکز دیگری فعالیت داشته باشند. ضمناً حداکثر می‌توانند با دو موسسه درمانی اعم از بیمارستان درمانگاه و غیره همکاری داشته باشند.

فصل سوم) وظایف موسس یا موسسان :

ماده ۳- وظایف موسس یا موسسان عبارتند از :

الف) رعایت کلیه قوانین و مقررات و دستورالعملهای وزارت متبوع و فراهم نمودن زمینه لازم برای اجرای آنها.

ب) معرفی مسئولین فنی واجد شرایط برای درمانگاه جهت تمام نوبتهای کاری و قسمتهای پاراکلینیک نظیر رادیولوژی، داروخانه، آزمایشگاه، فیزیوتراپی و غیره ...

تبصره ۱ - در صورت عدم امکان حضور مسئول فنی به دلیل موجه موسس یا موسسان بایستی بلافاصله فرد واجدشرایطی را به عنوان مسئول فنی موقت (جانشین) به دانشگاه / دانشکده ذیربط معرفی نمایند.

تبصره ۲- در صورتیکه غیبت مسئول فنی بیش از سه ماه به طول بیانجامد معرفی مسئول فنی دائم از سوی موسس الزامی است.

ج) انتخاب و معرفی حداقل ۷۰٪ کارکنان فنی واجد شرایط و جویای کار در درمانگاه.

تبصره ۳- مشاورین تخصصی از شمول ۷۰٪ فوق مستثنی می‌باشد.

تبصره ۴- در صورت تخلف مسئول فنی از وظایف قانونی و احراز آن توسط کمیسیون قانونی موسس موظف است فرد واجد شرایط دیگری را به عنوان مسئول فنی جدید به وزارت متبوع معرفی نماید در غیر این صورت تخلف محسوب و مطابق قانون و مقررات رفتار خواهد شد.

(د) تامین تجهیزات عمومی و ملزومات پزشکی، دارویی و غیره براساس استانداردهای مربوطه.

هـ) رعایت کلیه تعرفه‌های مصوب وزارت متبوع

(و) رعایت و اجرای نظریات و پیشنهادات مسئول فنی درمانگاه در امور پزشکی و فنی براساس ضوابط و مقررات.

(ز) برنامه ریزی و سازماندهی جهت جلب رضایت بیماران و مراجعین و رعایت منشور حقوق بیماران.

(ح) رعایت و نظارت بر حسن اجرای استانداردهای مربوط به تابلو و سرنسخه پزشکان و درمانگاه.

(ط) کنترل و مراقبت وضعیت فنی و ساختمانی، تاسیساتی و امور پشتیبانی درمانگاه.

(ی) رعایت کلیه ضوابط آیین نامه تاسیس مطب و درمانگاه‌ها از جمله بکارگیری پزشکان به عنوان مسئول فنی و پزشکی همکار.

فصل چهارم) ضوابط و شرایط تاسیس :

ماده ۴- تاسیس درمانگاه منوط به تصویب کمیسیون قانونی و کسب موافقت اصولی از وزارت متبوع می‌باشد که پس از آن با رعایت قوانین موجود و مفاد این آئین نامه اقدام به بررسی و صدور پروانه تاسیس خواهد شد.

ماده ۵- پروانه‌های تاسیس و مسئولیت فنی توسط معاونت سلامت وزارت متبوع پس از تصویب کمیسیون قانونی جهت فعالیت درمانگاه صادر خواهد شد.

تبصره - هر فرد حداکثر می‌تواند در دو موسسه پزشکی در قالب شخص حقیقی و حقوقی با عنوان موسس (یا سهامدار) عضویت داشته باشند.

ماده ۶- پروانه تاسیس به نام اشخاص حقیقی، حقوقی، موسسات خیریه، شرکتهای تعاونی خدمات بهداشتی درمانی و یا سهامی خاص براساس نظام سطح بندی خدمات و سایر شاخصهای تعیین شده از سوی وزارت متبوع و پس از تایید صلاحیت از سوی کمیسیون قانونی صادر خواهد شد.

تبصره - شخص حقوقی بایستی دارای اساسنامه تایید شده از سوی مراجع ذیصلاح قانونی کشور شامل ارکان، تشکیلات، شرح وظایف و اختیارات هیئت مدیره و نحوه انتخاب آن، منابع مالی، آئین نامه مربوطه، شرایط

عضویت و نحوه انحلال و پیش‌بینی انجام خدمات تشخیصی، درمانی باشد و صلاحیت تمامی اعضای شرکت باید به تأیید کمیسیون قانونی برسد.

ماده ۷- درمانگاه‌ها می‌توانند قسمت‌های پاراکلینیک شامل آزمایشگاه، رادیولوژی، داروخانه، فیزیوتراپی و ... به صورت اختیاری و منوط به رعایت ضوابط سطح بندی و شرایط خاص هر یک از آیین‌نامه‌های مربوطه و تصویب کمیسیون قانونی و با معرفی موسسان و مسئولان فنی جویای کار که همگی از اجزای لاینفک درمانگاه بوده، تاسیس نمایند. ضمناً درمانگاه‌ها می‌توانند قرارداد همکاری با واحدهای مرتبط در مراکز نزدیک محل درمانگاه را به شرط رعایت مفاد مندرج در آیین‌نامه‌های مربوطه منعقد نمایند.

فصل پنجم) شرایط و وظایف مسئول یا مسئولان فنی :

ماده ۸- شرایط مسئول فنی عبارتند از :

الف) دارا بودن مدرک فوق تخصص بیماریهای غدد و متابولیسم یا تخصص داخلی یا پزشک عمومی (واجد شرایط تبصره ۱ ماده ۲)

ب) دارا بودن پروانه مطب معتبر شهر موردنظر.

ج) احراز صلاحیت‌های عمومی (گواهی عدم سوء پیشینه کیفری جهت مشاغل آزاد یا آخرین حکم کارگزینی جهت مستخدمین رسمی دولت) و عدم محکومیت انتظامی از سازمان نظام پزشکی.

د) گواهی عدم اعتیاد به موادمخدر

ه) آگاه بودن کامل به قوانین، مقررات و دستورالعمل‌های مرتبط با مسئول فنی درمانگاه.

ماده ۹ - وظایف مسئول یا مسئولان فنی عبارتند از :

الف) اداره کلیه امور فنی و مسئولیت رعایت موازین قانونی.

ب) نظارت بر انتخاب و به کارگیری نیروی انسانی واجد شرایط و صلاحیت براساس ضوابط وزارت متبوع برای درمانگاه و نظارت بر عملکرد آنها.

ج) رسیدگی به شکایات فنی بیماران و پاسخگوئی به آنان و مراجع ذیصلاح در این خصوص.

د) نظارت بر حفظ شئون پزشکی و اجرای آئین‌نامه انطباق امور اداری و فنی موسسات پزشکی با موازین شرع و دستورالعمل‌های مربوطه.

ه) جلوگیری از ارائه خدمات پزشکی غیرمجاز و خارج از وظایف درمانگاه.

و) ارائه آمار و اطلاعات فعالیت درمانگاه به تفکیک نوع خدمات مربوطه (تشخیصی، درمانی) و ارسال نتیجه آن به وزارت متبوع یا دانشگاه/دانشکده‌های ذیربط از طریق برنامه نرم‌افزاری اعلام شده به طور مستمر و حداقل هر ۶ ماه یکبار.

ز) نظارت بر پذیرش بیماران تحت پوشش بیمه‌های درمانی طبق ضوابط مربوطه.

ح) پذیرش و ارائه خدمات مورد نیاز به بیماران ارجاعی از سایر مراکز بهداشتی، درمانی و سپس لزوم ارائه نتیجه خدمات ارائه شده به مراکز مذکور

ط) کنترل و مراقبت از تجهیزات پزشکی

ی) نظارت بر رعایت تعرفه های مصوب وزارت متبوع و ارائه صورتحساب به بیماران

ک) ارائه فهرست اسامی و ساعات کار پزشکان شاغل و سایر کارکنان فنی و ... به دانشگاه/دانشکده مربوطه.

ل) حضور مستمر در کلیه ساعات قبول مسئولیت فنی درمانگاه.

م) نظارت بر اجرای دقیق کلیه مفاد این آئین نامه و سایر مقررات مرتبط.

ن) اعمال نظارت عالی بر روند کلی کنترل و مراقبت از بیماران و ارائه مشاوره در موارد خاص.

ق) نظارت بر اعمال مدیریت فعال بر بیماران توسط پزشک درمانگر به منظور اجرای دقیق و به موقع

کلیه دستورالعملهای درمانی و مراقبتی مورد تایید معاونت سلامت وزارت متبوع.

فصل ششم) ضوابط کلی :

ماده ۱۰- در مفاد پرونده بیماران رعایت موارد ذیل الزامی است :

ثبت سوابق بیماری، نتایج معاینه، نتایج آزمایشات پاراکلینیکی، نتیجه مشاوره‌های کارشناسی، تخصصی و فوق تخصصی، نتایج ارزیابی‌های دوره‌ای و اقدامات تشخیصی، درمانی، نام پزشک و اعضای تیم کنترل و مراقبت بیمار طی معاینات بعدی.

تبصره - استقرار رایانه در محل پذیرش برای ثبت و ارسال اطلاعات فوق الذکر مطابق با برنامه نرم

افزایی معاونت سلامت به دانشگاه / دانشکده ذیربط الزامی می‌باشد.

ماده ۱۱- خدمات قابل ارائه عبارتند از :

الف) ارائه خدمات آموزشی به بیماران و خانواده آنها به منظور افزایش آگاهی و شرکت در روند کنترل و مراقبت و اطلاع رسانی به عموم جامعه و افراد در معرض خطر در زمینه پیشگیری از ابتلاء به بیماریهای موردنظر و تغییر در شیوه زندگی.

ب) انجام اقدامات پاراکلینیک به صورت دوره‌ای و متناسب با عارضه شناسایی شده بیمار.

ج) تهیه و ارائه اقلام دارویی و غذایی موردنیاز بیماران طبق ضوابط.

تبصره - بند ۵ ماده ۲ و ماده ۷ سطح ایده آل ارائه خدمات به بیماران دیابتی را در درمانگاه تعریف می‌نماید اما برای ارائه این خدمات در محل درمانگاه الزامی وجود ندارد و درمانگاه می‌تواند با هماهنگی از خدمات سایر مراکز در این زمینه استفاده نماید.

ماده ۱۲- هرگونه تغییر و جابجائی کارکنان در درمانگاه می‌بایستی به اطلاع دانشگاه/دانشکده براساس استانداردهای مربوطه صورت گیرد.

ماده ۱۳- شرایط ساختمان درمانگاه

حداقل مساحت زیربنا برای احداث درمانگاه طبق ضوابط آئین نامه تاسیس درمانگاه عمومی و اصلاحیه آن با تایید وزارت متبوع خواهد بود.

ماده ۱۴- وسایل و تجهیزات

دستگاهها، تجهیزات و ملزومات پزشکی موردنیاز جهت ارائه خدمات مطرح در این آئین نامه نظیر آزمایشگاه، رادیولوژی، داروخانه و ... می‌بایستی منطبق با شرایط و استانداردهای مندرج در هر یک از آئین‌نامه‌های مربوطه و نیز ضوابط و دستورالعملهای سازمان نظام پزشکی کشور (موضوع حداقل تجهیزات و ملزومات پزشکی موردنیاز در مطب هر یک از رشته‌های تخصصی پزشکی) باشد.

ماده ۱۵- نظارت و ارزشیابی کلیه خدمات ارائه شده در درمانگاه در سراسر کشور بر عهده کارشناسان معاونت درمان دانشگاه / دانشکده و در صورت لزوم وزارت متبوع خواهد بود.

ماده ۱۶- مسئول فنی در صورت غیبت به مدت کمتر از سه ماه باید یکنفر جانشین واجد شرایط را به طور موقت انتخاب و کتباً به دانشگاه / دانشکده مربوطه معرفی نماید.

تبصره - در صورتی که غیبت به مدت کمتر از سه ماه باید یکنفر جانشین واجد شرایط را به طور موقت انتخاب و کتباً دانشگاه / دانشکده مربوطه معرفی نماید.

تبصره - در صورتی که غیبت مسئول فنی بیش از سه ماه به طول بیانجامد براساس مفاد فصل هفتم آئین نامه اقدام خواهد شد.

ماده ۱۷- مسئول فنی نمی‌تواند مسئولیت فنی بیش از یک درمانگاه تخصصی را در همان نوبت کاری تقبل نماید و حضور مسئول فنی و یا جانشین واجد شرایط وی در درمانگاه در نوبت کاری ضروری است.

ماده ۱۸- تغییرات نام و محل درمانگاه باید با هماهنگی دانشگاه / دانشکده مربوطه و با موافقت وزارت متبوع و برحسب مورد با صدور مجوز یا پروانه جدید صورت پذیرد.

ماده ۱۹- در صورتی که موسس یا موسسان به دلایل موجهی قصد تعطیل و انحلال درمانگاه را داشته باشند مراتب را باید با ذکر دلایل و مستندات لازم حداقل ۳ ماه قبل از اقدام به دانشگاه / دانشکده مربوطه گزارش نمایند.

فصل هفتم) تخلفات :

ماده ۲۰- در صورتیکه موسس یا موسسان، مسئول یا مسئولان فنی درمانگاه از ضوابط و مقررات و وظایف موضوع این آئین نامه تخطی نمایند به نحو زیر اقدام خواهد شد.

الف) بار اول تذکر شفاهی با قید موضوع در صورتجلسه بازرسی محل توسط وزارت متبوع یا دانشگاه / دانشکده مربوطه.

ب) بار دوم اخطار کتبی توسط وزارت متبوع و یا دانشگاه / دانشکده ذیربط و اعلام موضوع به سازمانهای بیمه گر.

ج) در صورت تکرار تخلفات و عدم توجه به اخطارهای کتبی و شفاهی قبلی و در مورد تخلفات شدید چنانچه تخلفات ارتكابی در قالب قانون تعزیرات حکومتی (در امور بهداشتی - درمانی) باشد رسیدگی موضوع به کمیسیون ماده ۱۱ قانون یاد شده و در سایر موارد به محاکم عمومی ارجاع خواهد شد.

تبصره - تصمیمات نهایی کمیسیون مزبور و آراء صادره از سوی محاکم قضائی در کمیسیون قانونی بررسی و جهت اجراء به واحدهای ذیربط ارجاع می گردد.

ماده ۲۱- این آئین نامه به استناد ماده ۲۴ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی، داروئی، مواد خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۳۴ و اصلاحات سال ۱۳۶۷ آن و همچنین بندهای ۱۱ و ۱۲ و ۱۳ ماده یک قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مشتمل بر ۷ فصل و ۲۱ ماده و ۳۶ بند و ۱۵ تبصره در تاریخ به تصویب رسید.

دکتر مسعود پزشکیان

وزیر